

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักรสุโขทัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บูรณาการเรื่องภูมิปัญญาของชุมชน
จำนวน 7 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก
ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ป.4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (K)
2. วิเคราะห์ผลงานทางศิลปวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (P)
3. เห็นคุณค่าและชื่นชมในภูมิปัญญาไทย (A)

สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัยได้สร้างภูมิปัญญาที่ควรใช้ในการดำรงชีวิต สร้างสรรค์งานศิลปะทางวัฒนธรรม
มากมาย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่เป็นมรดกและแบบแผนของวิถีชีวิตคนไทยสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้

ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. รักความเป็นไทย

คำถามสำคัญ

นักเรียนคิดว่าประเทศไทยมีศิลปกรรมที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดผลต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพ จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม ดังนี้



- ภาพดังกล่าว คือภาพอะไร (หลักศิลาจารึก ภาพอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ภาพสรีดภงส์)
- ภาพดังกล่าวเป็นร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์แสดงถึงอะไร (ตัวอย่างคำตอบ แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญา และผลงานสร้างสรรค์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษไทย)

- นักเรียนเข้าใจคำว่าภูมิปัญญาไทยอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ พื้นฐานความรู้ ความสามารถ ที่เป็นของบรรพบุรุษไทยที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าสืบต่อถึงอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้มาถึงปัจจุบัน)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยจากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยด้านภาษา แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอดโดยใช้คำถาม ดังนี้

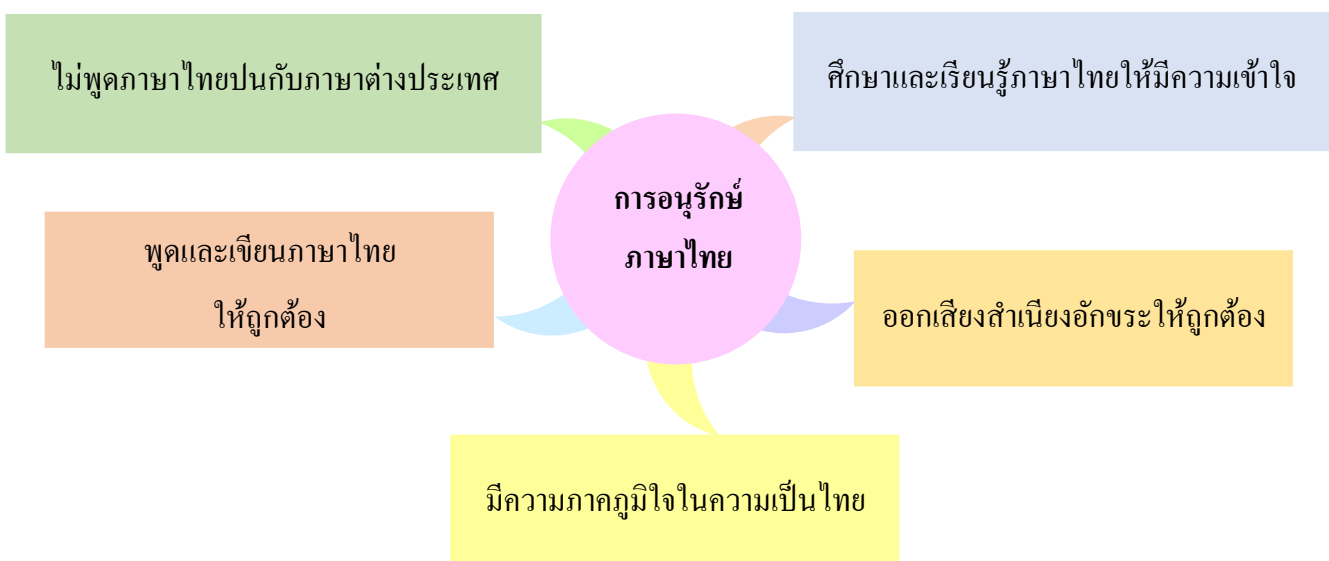
- ภูมิปัญญาที่เป็นมรดกที่แสดงถึงความเป็นไทย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทยคืออะไร (ตัวอย่างคำตอบ ภาษาไทย)

- มีความเป็นมาอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็นผู้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเพื่อให้เป็นภาษาประจำชาติไทย)

- ภาษาไทยมีวิวัฒนาการอย่างไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ยุคแรก สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช การเขียนภาษาไทยจะวางสระและพยัญชนะอยู่บนบรรทัดเดียวกัน ใส่สระไว้หน้าพยัญชนะ ส่วนวรรณยุกต์ มีเพียง 2 รูป คือ เสียงเอกและโท

ยุคที่สอง สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) ทรงเพิ่มวรรณยุกต์เสียงตรีและจัตวา มาจนออกเสียงได้ครบถ้วน)

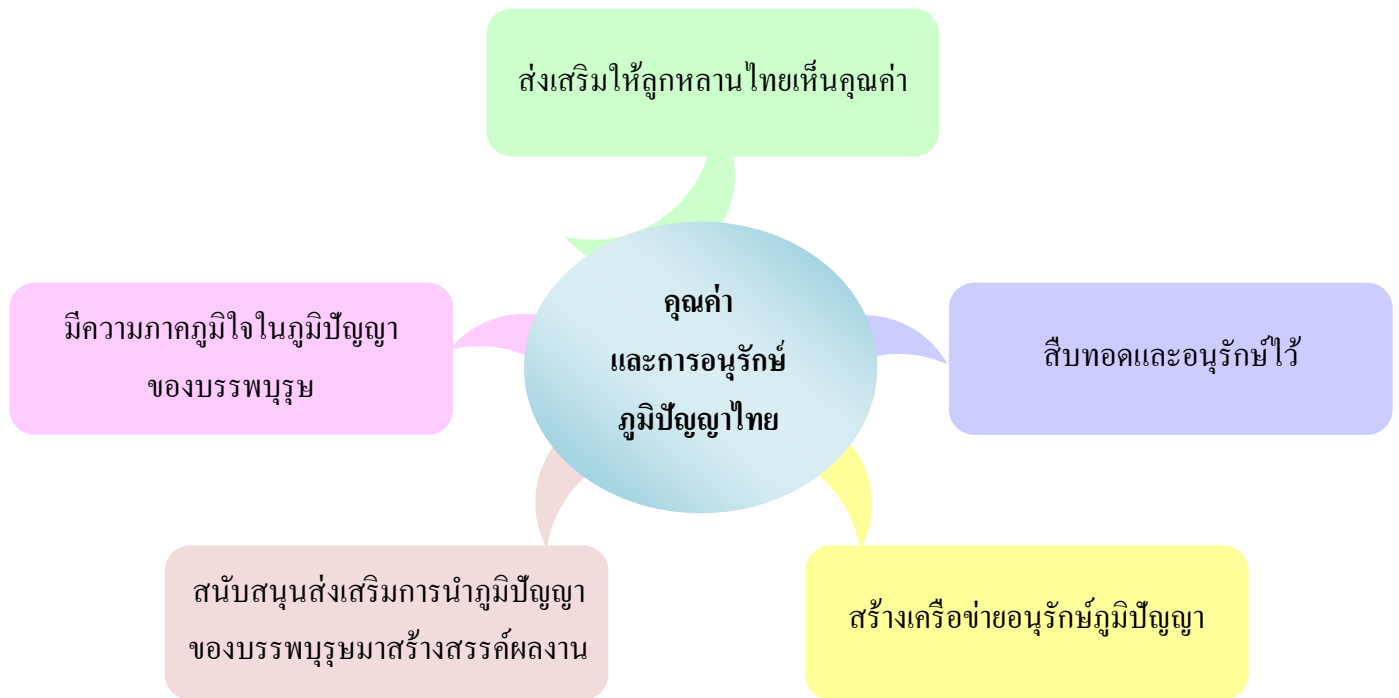
- ภาษาไทยเป็นภาษาที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย นักเรียนจะมีแนวทางการอนุรักษ์ภาษาไทยอย่างไร สรุปคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน ดังตัวอย่าง



4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยทางด้านศิลปกรรมด้านต่าง ๆ ของสุโขทัย แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
- ศิลปกรรมด้านต่าง ๆ ของสุโขทัยได้รับอิทธิพลจากทางด้านใดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ (ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมทางด้านพระพุทธศาสนา เพราะพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก)
 - ศิลปกรรมที่เป็นภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยสถานที่ใดที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย)
 - นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยที่ทรงคุณค่าทางด้านศิลปกรรมของไทยอย่างไรบ้าง บันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน ดังตัวอย่าง



5. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านหัตถกรรม แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
- ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมของสุโขทัย คืออะไร (เครื่องปั้นดินเผา เป็นงานปั้น)
 - มีความสำคัญทางด้านใด (ตัวอย่างคำตอบ มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจในยุคที่สุโขทัยเจริญรุ่งเรือง และเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของสุโขทัย)
 - บริเวณใดที่พบเครื่องสังคโลกในยุคสุโขทัย (เมืองศรีสัชชนาลัย)
 - ในท้องถิ่นของนักเรียนมีสินค้าหัตถกรรมที่แสดงถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่นหรือไม่ อะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ผ้าไหมแพรวา ถือว่าเป็นภูมิปัญญาของจังหวัดกาฬสินธุ์)
 - คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบันมีความสำคัญต่อชาติไทยและควรค่าแก่การอนุรักษ์อย่างไร บันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน ดังตัวอย่าง



6. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
- นักเรียนคิดว่าประเทศไทยมีศิลปกรรมที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกก่อให้เกิดผลต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ ประเทศไทยมีรายได้เข้าประเทศจากการท่องเที่ยวมากขึ้น)

กิจกรรมนี้สร้างเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนเลือกศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย แล้วตอบคำถามลงในแบบบันทึกของชิ้นงานที่ 8 เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาด ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
อาณาจักรสุโขทัยได้สร้างภูมิปัญญาที่ควรใช้ในการดำเนินชีวิตสร้างสรรคงานศิลปะทางวัฒนธรรมมากมาย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่เป็นมรดกและแบบแผนของวิถีชีวิตคนไทยสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยหน้าชั้นเรียน
11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มี

แบบแผน

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนนำชิ้นงานตนเองไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป
13. นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
 - สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
 - นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
 - นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
 - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. ภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การเขียนอธิบายหรือสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและเสนอวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย	เขียนอธิบายหรือสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและเสนอวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้สัมพันธ์กัน มีการเชื่อมโยงให้เห็นเป็นภาพรวม แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	เขียนอธิบายหรือสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและเสนอวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ มีการจำแนกข้อมูล อธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล	เขียนอธิบายหรือสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและเสนอวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ สอดคล้องกับข้อมูล มีการเขียนขยายความและยกตัวอย่างเพิ่มเติมอธิบายให้เข้าใจง่าย	เขียนอธิบายหรือสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและเสนอวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ แต่ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่าน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข

ครูผู้สอน _____

(_____)

วันที่บันทึก _____